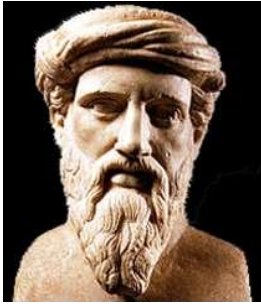

Els deu parells oposats pitagòrics

Dg, 28/02/2010 per Lluís Serra

[Gerasa](#)

La filosofia antiga ens ofereix nombrosos recursos per interpretar el present. Estem immersos en un dualisme persistent que, en el camp polític, arriba a ser galopant: esquerra-dreta i progressistes-conservadors es repeteixen sense parar. Sovint, en fem un ús pervers i convé analitzar-ne críticament el significat i l'abast.

El pitagorisme va establir deu parells d'oposats: límit-il·limitat; imparell-parell; u-múltiple; dret-esquerre; masculí-femení; estàtic-en moviment; recte-corb; llum-foscor; bo-dolent, i quadrat-oblong. Aquests oposats s'interpreten des de dues perspectives. Primera, dins del mateix parell. En principi no hi hauria cap dificultat perquè al món trobem el que és masculí i el que és femení o el dret i l'esquerre. Segona, es llegeixen els parells en dues columnes. El resultat és el següent. D'una banda, límit, imparell, un, dret, masculí, estàtic, recte, llum, bo i quadrat. De l'altra, il·limitat, parell, múltiple, esquerre, femení, en moviment, corb, foscor, dolent i oblong. Les llistes resulten reveladores i poden sustentar ideologies perilloses. L'un, dret i masculí correspon al que és recte, la llum i el que és bo. El que és múltiple, esquerre i femení apunta al que és corb, fosc i dolent. Estem d'acord amb aquesta interpretació? Actualment, quins parells d'oposats regulen la nostra societat? Quines conseqüències es desprenen d'aquestes teories filosòfiques? Cal considerar quina és la interpretació que donem al parell bo-dolent, perquè algunes realitats poden ser estigmatitzades. Quatre consideracions, gairebé taquigràfiques, sobre el segrest del llenguatge i la manipulació de la nostra manera de pensar.

Una. La identificació exclusiva amb un terme de cada parell condueix al dogmatisme i a la intolerància. Es perden els matisos. El món es polaritza i es

destrueixen els ponts de la convivència. Els d'esquerra justifiquen la dictadura de Fidel Castro i reneguen de la que va exercir Pinochet. Els de dreta a l'inrevés, Pinochet va tenir les seves raons i encerts mentre que Fidel Castro és un indesitjable. Un demòcrata, en canvi, rebutja la dictadura, ja sigui d'esquerra o de dreta.

Dues. A Catalunya, els parells que circulen s'agrupen en esquerra-progressisme-bo i dreta-conservadorisme-dolent. La política de la por: «Si tu no hi vas, ells tornen.» La política del no d'algun partit, posseïdor de les essències màximes i en nom del progrés, ens instal·la en l'immobilisme. La identificació de la dreta amb l'u

impedeix comprendre el que és múltiple, i d'aquí l'oposició a qualsevol gir autonòmic i al desenvolupament de la llengua pròpia del país.

Tres. Funcionar per estereotips és allunyar-se de l'estructura antropològica. En cada persona hi ha una multiplicitat de jos. Dins de cadascú, hi ha un jo progressista, un altre jo conservador. Dins de cadascú, es produeix la polaritat masculí i femení. Tenim, dins nostre, punts de llum i zones fosques. Abocar-se en els extrems implica deixar la zona intermèdia de la complexitat humana.

Quatre. Sovint fem servir un llenguatge segrestat en conceptes i etiquetat de manera tendenciosa. El resultat és fàcil de preveure. Caiem en el que és políticament correcte i la narració substitueix la realitat. Davant dels micròfons diem una cosa i darrere les ones una altra. El que és important és ajustar-se a l'estereotip valorat socialment.

Aquest (o altres) parells d'oposats funcionen en tots els àmbits de la vida: social, cultural, política, laboral, religiosa... i les conseqüències no són insignificants.

CC 18.02.2010